

ÖZ

Bu çalışma, 13 Ekim 2025 tarihinde Donald J. Trump’ın İsrail Parlamentosu’nda (Knesset) gerçekleştirdiği konuşmayı, söylem analizi, etik-politik değerlendirme ve uluslararası hukuk perspektifleri ekseninde incelemektedir. Konuşma, görünürde “Gazze Savaşı’nın sona erdiği” ve “barış çağının başladığı” temalarıyla sunulmuş; ancak içeriğinde savaşın araçlarını, şiddetin meşruiyetini ve failin aklanmasını barış diliyle yeniden üretmiştir. Trump’ın “Netanyahu benden silahlar istedi, bazılarının adını bile bilmiyordum” ve “Başbakan Netanyahu barışın mimarıdır” ifadeleri, uluslararası siyaset söyleminde giderek yaygınlaşan “**bloodwashing**” (kanı retorikle aklama) stratejisinin güncel bir örneği olarak değerlendirilmektedir.

Makale, üç düzlemde bir çözümleme sunmaktadır:(i) **Söylemsel düzlemde**, “barış” kavramının retorik manipölasyon yoluyla şiddeti gizleyen bir semantiğe dönüştürülmesi, (ii) **Ahlaki düzlemde**, sorumluluğun inkârı ve failin “barış figürü”ne dönüştürülmesi, (iii) **Hukuki düzlemde**, sivil ölümleri ve insani krizlerin yok sayıldığı bir dil aracılığıyla uluslararası normların çökertilmesi.

Trump’ın konuşması, yalnızca İsrailli rehineleri anarken Filistinli sivillerin acılarına hiç değinmemesiyle, **tek taraflı mağduriyet kurgusunu** ve **etik asimetrinin söylemsel kurumsallaşmasını** açık biçimde ortaya koymaktadır. Bu durum, barışın artık bir değer değil, bir **meşruiyet pazarlama aracı** olarak kullanıldığını göstermektedir.

Sonuç olarak çalışma, 13 Ekim 2025 konuşmasını bir “barış manifestosu” değil, **ahlaki çöküşün ve retorik meşrulaştırmanın simgesi** olarak ele almakta; “barışın mimarları” söyleminin aslında “ölümün sponsorlarını” görünmez kılan bir siyasal performansa dönüştüğünü ileri sürmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Trump, Netanyahu, Knesset, Barış Söylemi, Bloodwashing, Söylem Analizi, Uluslararası Hukuk, Etik Çöküş.*

“Architects of Peace, Sponsors of Death: The Anatomy of Selling Peace with Blood”

Yavuz KAYA

ABSTRACT

This article examines Donald J. Trump’s speech delivered at the Israeli Parliament (Knesset) on October 13, 2025, through the lenses of discourse analysis, ethical-political critique, and international law. The address, presented as a declaration of “the end of the Gaza War” and “the dawn of peace,” in fact rearticulated instruments of war, legitimized violence, and absolved perpetrators under the rhetoric of peace. Trump’s remarks — “Netanyahu asked me for weapons, some of which I didn’t even know by name” and “Prime Minister Netanyahu will be remembered as the architect of peace” — exemplify the contemporary mechanism of **bloodwashing**, in which rhetorical performance sanitizes moral and political culpability.

The article develops a three-dimensional framework: (i) **Discursively**, it explores how the concept of “peace” is semantically transformed into a veil for state violence; (ii) **Morally**, it reveals how denial of responsibility converts the perpetrator into a “peace figure”; (iii) **Legally**, it argues that such rhetoric erodes international norms by silencing civilian suffering and humanitarian devastation.

By commemorating only Israeli hostages and excluding Palestinian civilians, Trump’s speech constructs a unilateral narrative of victimhood and institutionalizes ethical asymmetry. The discourse turns peace into a **marketable instrument of legitimacy** rather than a moral or legal principle.

Ultimately, the study concludes that Trump’s October 13 address should not be read as a peace manifesto but as a **performance of moral collapse** — a rhetorical architecture in which the so-called “architects of peace” are, in fact, the **sponsors of death**.

Keywords: *Trump, Netanyahu, Knesset, Peace Rhetoric, Bloodwashing, Discourse Analysis, International Law, Moral Legitimacy.*

I. GİRİŞ

13 Ekim 2025 tarihinde ABD Başkanı Donald J. Trump, İsrail Parlamentosu Knesset'te yaptığı konuşmayla, kendisine göre “Gazze Savaşı’nın sona erdiği” ve “barış çağının başladığı” yeni bir dönemi ilan etti. Konuşma, uluslararası medyada “tarihi bir barış söylevi” olarak sunulsa da, içerik ve bağlam düzeyinde incelendiğinde barışın kendisinden çok, **şiddetin ve ölümün meşrulaştırılmasına yönelik bir retorik yeniden inşa** sürecini barındırmaktadır. Trump’ın “Netanyahu benden silahlar istedi, bazılarını ben bile tanımıyordum” ve “Başbakan Netanyahu tarih tarafından barışın mimarı olarak hatırlanacak” sözleri, yalnızca politik bir jest değil; **ahlaki sorumluluğun inkârı** ve **savaşın dil aracılığıyla aklanması** anlamına gelen söylemsel bir dönüm noktasını temsil etmektedir (The Guardian, 2025; Associated Press, 2025).

Bu makale, söz konusu konuşmayı yalnızca diplomatik bir beyan olarak değil, **uluslararası ilişkilerde hegemonik barış söyleminin yeniden üretildiği bir politik performans** olarak ele almaktadır. Söylem, klasik diplomatik dilin ötesinde, politik meşruiyetin yeniden inşası için tasarlanmış bir sahne metni olarak işlev görmektedir. Bu açıdan çalışma, “barışın mimarisi” olarak sunulan dilsel stratejilerin, nasıl “ölümün sponsorluğu”na dönüştüğünü göstermeyi amaçlamaktadır. Analiz; içeriksel, retorik ve etik olmak üzere üç boyutlu bir çerçevede ilerlemektedir.

İlk olarak, **söylem çözümlemesi** yöntemiyle konuşmanın kavramsal yapısı incelenecek; “barış”, “zafer”, “tarihi şafak” gibi anahtar ifadelerin semantik işlevleri değerlendirilecektir. Ardından, konuşmada **yokluğun dili** — yani Filistinlilerin sistematik biçimde dışlanması — analiz edilerek, etik asimetrinin söylemsel olarak nasıl kurumsallaştığı ortaya konacaktır. Son aşamada ise, konuşmanın uluslararası hukuk ve siyaset felsefesi bağlamındaki anlamı tartışılacak; Trump ve Netanyahu ekseninde oluşan “barış söylemi”nin, aslında **şiddetin sembolik yeniden üretimi** olduğu ileri sürülecektir.

Bu bağlamda çalışmanın temel hipotezi, **barış söyleminin artık bir etik amaç değil, politik bir meşruiyet aracı** hâline geldiği yönündedir. Trump’ın Knesset’teki performansı, klasik diplomatik iletişimin ötesinde, “post-truth” çağın siyasal iletişim karakteristiğini yansıtan bir örnektir: hakikatin yerini algı, sorumluluğun yerini retorik, adaletin yerini imaj almıştır (Falk, 2017; Žižek, 2015). Dolayısıyla bu makale, 13 Ekim 2025 konuşmasını yalnızca bir politik olay olarak değil; çağdaş uluslararası siyasette **“kanı temizleyen barış retoriği”nin anatomisi** olarak ele almakta ve bu söylemin etik, politik ve insani boyutlarını açığa çıkarmayı hedeflemektedir.

II. KONUŞMANIN POLİTİK VE DİPLOMATİK ZEMİNİNE GENEL BAKIŞ

Donald J. Trump’ın 13 Ekim 2025’te Knesset’ta yaptığı konuşma, salt bir diplomatik jest olmaktan öte, hem **ABD–İsrail ilişkilerinin tarihsel sürekliliğini yeniden üretme** hem de **Gazze Savaşı’nın politik sonuçlarını yeniden çerçeveleme** girişimi olarak değerlendirilmelidir. Konuşmanın zamanlaması, hem iç politik hem de bölgesel dinamikler açısından son derece stratejiktir: ABD’de seçim atmosferinin yeniden şekillendiği, İsrail’de ise savaş sonrası hükümet

krizinin derinleştirdiği bir dönemde gerçekleşmiştir. Bu nedenle, söylem yalnızca barış çağrısı değil; aynı zamanda **siyasi meşruiyet üretimi** işlevi taşımaktadır (Reuters, 2025; Haaretz, 2025).

1. Gazze Savaşı Sonrası Ortam: Barış Söylemi mi, Meşruiyet Arayışı mı?

7 Ekim 2023'te başlayan ve iki yıl boyunca devam eden Gazze saldırıları, modern dönemde eş görülmemiş bir insani krize yol açmıştır. BM İnsani İşler Koordinasyon Ofisi (OCHA, 2024) verilerine göre, Trump'ın Knesset'te yaptığı konuşma anında Gazze'de 65.000'den fazla sivil yaşamını yitirmiş, 165.000'den fazlası yaralanmış, altyapının %80'i kullanılamaz hâle gelmiştir. Bu tabloya rağmen, Trump konuşmasında yalnızca **İsraili rehinelere dönüşünü** “barışın sembolü” olarak vurgulamış; Filistinli sivillerin, çocukların, sağlık çalışanlarının veya BM personelinin ölümlerine hiçbir biçimde değinmemiştir. Bu söylemsel yokluk, **etik asimetrisinin ve politik seçiciliğin** bilinçli bir ürünüdür. Barışın sadece “tek taraflı bir mağduriyet” üzerinden kurulması, aslında **savaşın semantik düzeyde yeniden üretimi** anlamına gelir. Bu durum, Chomsky'nin (1991) “rıza üretimi” kavramıyla örtüşür: güç sahipleri, dili stratejik biçimde kullanarak hem kendi eylemlerini meşrulaştırır hem de mağdurların görünürlüğünü silerler.

2. Trump–Netanyahu İttifakı: Karşılıklı Meşruiyet Döngüsü

Trump'ın Knesset'teki konuşması, yalnızca ABD'nin İsrail'e yönelik dış politika stratejisini değil, aynı zamanda iki lider arasındaki **kişisel-politik ittifakı** da gözler önüne sermiştir. Netanyahu, yolsuzluk ve savaş suçu iddiaları nedeniyle ulusal düzeyde ciddi eleştirilerle karşı karşıyayken, Trump'ın onu “barışın mimarı” olarak nitelemesi, bir tür **söylemsel aklama operasyonu** niteliğindedir. Bu aklama, yalnızca kişisel değil; devletler arası bir stratejik ortaklık zemininde işler. Trump açısından bakıldığında ise, bu tür söylemler hem ABD'nin bölgedeki kaybolan ahlaki otoritesini yeniden tesis etme hem de kendi “barış getirici lider” imajını güçlendirme fırsatı sunmaktadır (Time, 2025). Dolayısıyla iki lider arasındaki retorik uyum, **politik kurtuluşun karşılıklı değiş tokuşu** biçiminde işler: Netanyahu savaşın yıkımından, Trump ise uluslararası yalnızlıktan kurtulmaya çalışır. Her iki durumda da “barış” söylemi, bir tür **politik kozmetik** işlevi görür, kanın üzerini parlak bir diplomatik cilayla örter.

3. ABD'nin Bölgedeki Stratejik Hesapları

Trump yönetimi, Knesset konuşmasıyla birlikte Ortadoğu'daki klasik “denge politikası”nı yeniden tanımlamıştır. Konuşma metninde İran'a yönelik açık tehditler (“Terörü desteklemeyi bırakın, komşularınızı tehdit etmeyi bırakın”) ve Filistin'e yönelik dolaylı baskılar (“Yeni Ortadoğu'da barış isteyen herkes İsrail'in varlığını tanımalıdır”) yer almıştır (The Guardian, 2025). Bu ifadeler, “barış” kavramının diplomatik değil, **askeri-ideolojik bir araç** olarak kullanıldığını açık biçimde gösterir. Ayrıca ABD'nin İsrail'e sağladığı gelişmiş silah sistemleri — F-35 blokları, bunker-buster mühimmatları ve uzun menzilli tespit dronları — konuşmada “savunma desteği” olarak sunulmuştur (Military.com, 2025). Oysa bu teknolojiler, sahadaki yıkımın ve sivil kayıpların doğrudan nedenlerinden biridir. Trump'ın “bazı silahların adını bile bilmiyordum” ifadesi, bu etik

sorumluluğu bilinçli biçimde belirsizleştirme stratejisidir; sorumluluk zincirini dil aracılığıyla kesintiye uğratır.

4. Medya Çerçevesi ve Küresel Tepkiler

Uluslararası medya, konuşmayı iki farklı ekseninde yorumlamıştır. Batı merkezli basın (örneğin *Reuters*, *CBS News*, *ABC*) konuşmayı “tarihi barış adımı” olarak sunarken, Arap ve bağımsız medya organları (örneğin *Al Jazeera*, *Middle East Eye*) bu söylemi “soykırım sonrası meşruiyet üretimi” olarak nitelendirmiştir. Bu ikili yaklaşım, “hakikat sonrası diplomasi”nin en tipik örneklerinden biridir (Finkelstein, 2018): bilgi değil, anlatı belirleyicidir. Dolayısıyla Knesset konuşması, yalnızca içeriğiyle değil, **dolaşıma girdiği medya ekosistemiyle** de bir söylem savaşına dönüşmüştür.

Sonuç olarak, Trump’ın Knesset konuşmasının politik ve diplomatik zemini, **ahlaki sorumluluğun retorik araçlarla yeniden paketlenmesi** üzerine kuruludur. Barış çağrısı olarak sunulan bu metin, gerçekte hem Netanyahu’nun hem de Trump’ın politik meşruiyetini yeniden inşa etmeyi hedefleyen bir performanstır. Bu bağlamda bir sonraki bölüm, konuşmanın iç yapısını yani kullanılan metaforları, sembolik dili ve “yok sayma stratejilerini” ayrıntılı biçimde inceleyecektir.

III. KONUŞMANIN SÖYLEM ANATOMİSİ

Trump’ın Knesset’teki konuşması, klasik bir diplomatik hitabeden ziyade, **retorik mühendisliğiyle tasarlanmış bir politik performanstır**. Metin, hem bir “zafer ilanı” hem de bir “arındırma ayini” niteliği taşır: şiddet, yıkım ve ölüm; “barış”, “şafak” ve “yeniden doğuş” gibi sözcüklerle estetikleştirilir. Bu nedenle konuşma, yalnızca içerik açısından değil, kullandığı dilsel ve sembolik stratejiler bakımından da incelenmelidir.

1. “Bazı Silahların Adını Bile Bilmiyordum”: Etik Kaçışın Retoriği

Konuşmanın en çok yankı uyandıran cümlesi, Trump’ın “Netanyahu benden bazı silah sistemleri istedi; öyle sistemler ki ben bile bazılarının adını bilmiyordum” sözleridir (Military.com, 2025). Bu ifade, **etik sorumluluğun dil aracılığıyla askıya alınması** anlamına gelir. Trump, bu cümleyle hem mutlak gücü hem de mutlak bilgisizliği aynı anda temsil eder. Bu paradoksal konum, gücü kullanan ama sonuçlarından sorumlu olmayan figür, modern siyasal iletişimin temel krizidir (Arendt, 1963). Bu söylem, “*bilmemezlik savunması*” (plausible deniability) olarak bilinen stratejiyi işler: karar alıcı, sonuçların farkında olmadığını ima ederek etik yükten sıyrılır. Ancak savaş hukukuna göre, yardım ve silah transferi yoluyla gerçekleşen ölümler, dolaylı sorumluluk kapsamındadır (Rome Statute, 1998, madde 25). Dolayısıyla Trump’ın bu cümlesi, yalnızca retorik bir kaçış değil; aynı zamanda uluslararası hukuk düzeyinde **ahlaki sorumluluğu görünmezleştirme** çabasıdır.

Bu ifade, dinleyici açısından “yardım eden baba” imajını pekiştirir; oysa içerik düzeyinde “öldüren sistemlerin tedarikçisi”ni gizler. Trump, bu yolla savaşın suç ortağı konumundan çıkıp “barışın kolaylaştırıcısı” rolüne bürünür. Böylece şiddet, “yardım” etiketiyle yeniden markalanır — tipik bir **bloodwashing (kanı retorikle aklama)** örneğidir.

2. “Netanyahu Barışın Mimarıdır”: Failin Aklanması ve Suçun Mimarısızlaştırılması

Trump’ın “Başbakan Netanyahu tarih tarafından barışın mimarı olarak hatırlanacak” sözü (The Guardian, 2025), konuşmanın en açık **meşruiyet üretimi** cümlesidir. Bu beyan, hem tarihsel hem de ahlaki açıdan üç yönlü bir işlev taşır: (i) **Failin yeniden çerçevelenmesi**, Netanyahu artık bir savaş lideri değil, bir barış tasarımcısıdır. (ii) **Sorumluluğun tarihsel olarak yeniden yazılması** ölümler, yıkımlar, bombardımanlar “barış uğruna” gerçekleştirilmiş olur. (iii) **Kurbanın görünmezleştirilmesi**, Filistinli sivil ölümler artık bu yeni anlatıda “gerekli kayıplar” kategorisine dahil edilir.

Bu tür retorik dönüşümler, uluslararası ilişkiler literatüründe “moral inversion” (ahlaki tersinme) olarak adlandırılır (Baudrillard, 1991; Falk, 2017). Burada ahlak, fail lehine ters çevrilir: suç eylemi, etik bir jest hâline getirilir. Netanyahu’nun “barışın mimarı” olarak sunulması, hem İsrail iç kamuoyunda liderlik krizini telafi eder hem de ABD’nin bölgesel stratejisine “ahlaki zemin” kazandırır. Oysa aynı dönemde BM İnsan Hakları Konseyi (UNHRC, 2025) raporları, İsrail ordusunun Gazze’de hastaneleri, okulları ve yardım konvoylarını hedef aldığını belgelemektedir. Dolayısıyla bu söylem, gerçekliğin etik parodisine dönüşür: “barışın mimarı”, aslında “ölümün sponsoru”dur.

3. “Bu Savaşın Sonu Değil, Terör Çağının Sonu”: Mesihanik Barış Söylemi

Trump’ın konuşmasında sıkça kullandığı bir başka ifade, “Bu sadece bir savaşın sonu değil , terör ve ölüm çağının da sonu” cümlesidir (Time, 2025). Bu söylem, politik gerçeklikten çok **dinsel-mesihanik bir anlatı** üretir. Barış, artık siyasi bir hedef değil; “ilahi bir kaderin tamamlanışı” gibi sunulur. Bu tür metaforik dil, politik şiddeti **kutsal amaçların aracı** hâline getirir. Böylece ölenler, öldürenin tarihsel misyonuna “katkı sağlayan figürler”e dönüştürülür. Trump’ın söylemi, özellikle Evangelist taban ve İsrail yanlısı lobi gruplarının teolojik referanslarını (örneğin “Tanrı’nın vaadi”, “kutsal topraklar”) bilinçli biçimde çağırır. Bu, politik söylemin dinselleştirilmesi yoluyla **vicdanların nötralize edilmesi** anlamına gelir (Girard, 1972).

Bu retorik düzlemde, “barış” artık bir insani süreç değil, **tanrısal yetkiyle meşrulaşan bir galibiyet hikâyesidir**. Dolayısıyla konuşmanın semantiği, siyasetten ziyade *dogmatik bir arınma ritüeline* dönüşür.

4. “Yeni Ortadoğu’nun Tarihi Şafağı”: Şiddetin Estetikleştirilmesi

Konuşmanın sonunda Trump, “Bugün yeni Ortadoğu’nun tarihi şafağına tanıklık ediyoruz” diyerek bir tür “doğum” metaforu kullanır (ABC7NY, 2025). Bu metafor, savaşın yarattığı yıkımı bir “yeniden doğuş” anlatısına çevirir. Şafak, hem sonu hem başlangıcı temsil eder; böylece ölümle yaşam aynı sembolik çerçevede erir. Bu, **şiddetin estetikleştirilmesidir**: yıkım, güzellik metaforuyla sunulur; acı, umut retoriğiyle maskelenir. Benjamin’in (1936) “estetize edilmiş siyaset” kavramı tam da bu durumu açıklar: modern iktidarlar, şiddeti estetik dille meşrulaştırarak onu sorgulanamaz hâle getirir.

Bu bağlamda “tarihi şafak” ifadesi, yalnızca bir umut metaforu değildir; kanın yeniden doğuş anlatısıyla **görsel olarak beyazlatılmasıdır**. Filistinli ölümlerin, yıkılmış mahallelerin, yok edilmiş altyapının bu “şafak”ta hiç anılmaması, ışığın sadece tek bir tarafa tutulduğunu gösterir. Böylece dil, etik bir seçme işlevi görür: kimin insan, kimin “artık” olduğu, söylemin sınırları içinde belirlenir.

5. “Savaşı Bitirdik”: Hakikatin Pazarlanması

Trump konuşmasında “Savaşı bitirdik. Şimdi barışı başlatıyoruz.” ifadelerini kullanmıştır (AP News, 2025). Oysa Gazze’de çatışmaların yalnızca biçim değiştirdiği, abluka ve insani yardım kısıtlamalarının sürdüğü, sivil halkın hâlâ yerinden edildiği çok sayıda bağımsız raporda belgelenmiştir (UN OCHA, 2025). Bu söylem, “barış” kavramını **pazarlanabilir bir ürün** gibi konumlandırır: bitmiş bir savaş, satılabilir bir barışa dönüşür. Bu noktada Chomsky’nin “manufacturing consent” (rıza üretimi) kavramı yeniden anlam kazanır: kitleler, barışın gerçekten geldiğine ikna edilmek üzere sembolik imgelerle kuşatılır.

Gerçekte ise “barış” kelimesi, **ölümün üstünü örten bir dilsel kozmetik** hâline gelmiştir. Bu tür beyanlar, hem iç kamuoyuna moral zafer, hem de uluslararası topluma “başarı hikâyesi” sunar. Ancak savaşın bittiğini söylemekle savaş bitmez; savaş, **söylemde devam eder**. Ve bu konuşmada, barış kelimesinin her geçişi, aslında savaşın dilsel bir yeniden üretimidir.

Sonuç: Söylemin Anatomisi, Etik Bir Otopsi

Knesset konuşmasının dilsel anatomisi, **hakikatin sistematik olarak estetize edildiği, suçun semantik olarak silindiği** bir yapıyı ortaya koymaktadır. “Silah”, “barış”, “şafak”, “zafer” ve “mimari” gibi kelimeler, politik şiddetin süslenmiş organları hâline gelir. Bu dil, öldüreni aklamak, öleni susturmak için kurulmuştur. Trump’ın Knesset konuşması, dolayısıyla yalnızca bir “barış manifestosu” değil; **savaşın dilsel otopsisidir**.

IV. GÖRÜNMEYENLER: SADECE İSRAİLLİ REHİNELERDEN BAHSETMEK, FİLİSTİNLİLERİ YOK SAYMAK

Donald Trump'ın 13 Ekim 2025 tarihli Knesset konuşmasında dikkat çeken en önemli olgu, yalnızca söylenenler değil, **söylenmeyenlerdir**. Konuşma boyunca Trump, rehinelere serbest bırakılmasından, İsrailli ailelerin yaşadığı travmadan, “terörün mağduru” İsrail halkının dayanıklılığından söz ederken; **Filistinli sivillerin acısına, yıkılmış şehirlerin enkazına, ölen çocukların isimlerine** hiç değinmemiştir. Bu yokluk, basit bir unutkanlık değil, sistematik bir **söylemsel dışlama stratejisidir**. Çünkü uluslararası ilişkilerde sessizlik, tarafsızlık değil; **iktidarın seçici empatisidir** (Butler, 2009).

1. Seçici Empati: Kim Anılabilir, Kim Susar?

Trump'ın konuşması, “acı çekmeye hakkı olan” ile “susmaya mahkûm edilen” arasında sembolik bir sınır çizer. İsrailli rehinelere, “kurtarılmış masumlar” olarak yüceltilir; onlara adanmış cümleler, teşekkürler, alkışlar vardır. Oysa aynı dönemde Gazze’de, BM verilerine göre (OCHA, 2025), 16.000’i çocuk olmak üzere 38.000 sivil hayatını kaybetmiştir. Bu ölümler, konuşmada tek bir kez bile anılmaz. Bu durum, Judith Butler’ın “yas tutmaya değer hayatlar” (grievable lives) kavramıyla birebir örtüşür: Batı merkezli politik söylem, bazı ölümleri yas tutulabilir, bazılarını ise istatistiksel gürültü olarak kodlar. Trump’ın sessizliği, işte bu **grief-politika (yas politikası)** sisteminin en çarpıcı örneğidir.

Bu seçicilik, aynı zamanda ahlaki bir hiyerarşi kurar: İsrailli rehinelere “kurtarılmaya değer”, Filistinli siviller ise “savaşın doğal yan etkisi”dir. Böylece insani acı, politik aidiyet temelinde derecelendirilir; bu, modern siyasetin en tehlikeli patolojilerinden biridir (Agamben, 1998).

2. Sessizliğin Politik İşlevi: Yokluğun İdeolojik Ağırlığı

Söylem analizinde “absence” (yokluk) kavramı, metnin en güçlü yapısal öğelerinden biridir (Fairclough, 1995). Trump’ın konuşmasında Filistin’in hiç anılmaması, tarafsızlık göstergesi değil, bilinçli bir ideolojik tercihtir: Filistinli ölümlerden bahsetmek, İsrail’in “savunma savaşı” tezini zayıflatır; Gazze’deki yıkımdan söz etmek, barış iddiasının altını boşaltır. Dolayısıyla sessizlik, bu anlatının **meşruiyet kalkanıdır**. Bu, Michel-Rolph Trouillot’nun (1995) tanımladığı biçimiyle “silenced histories” kavramının çağdaş bir örneğidir: güçlüler kendi tarihlerini yüksek sesle anlatırken, mağdurların hikâyesi sessizlik içinde boğulur.

Knesset’teki konuşmada, “rehineler evlerine dönüyor” ifadesi 11 kez geçerken, “Gazze” sözcüğü yalnızca 2 kez kullanılmış, o da “terör örgütlerinin kalesi” anlamında olmuştur (Time, 2025). Bu sözcüksel dağılım, bilinçli bir **görünürlük ekonomisini** yansıtır: anlatının merkezinde İsrail vardır, çevresinde ise tanımsız, sessiz bir boşluk. Filistin bu anlatıda yalnızca “tehdit” olarak yer alır; mağdur değil, engel konumundadır. Bu durum, Edward Said’in (1981) “şarkiyatçılık” tanımını günceller: Doğu halkları artık egzotik değil, “meşruiyetin önündeki engel” olarak konumlandırılır.

3. Rehine Retoriği: Mağduriyetin Tekelleştirilmesi

Rehineler üzerinden kurulan dil, yalnızca insani bir temaya değil, politik bir stratejiye hizmet eder. Trump, rehineleri “İsrail halkının kahramanları” olarak tanımlar, onları “barışın bedelini ödeyenler” şeklinde yüceltir. Bu dil, **mağduriyetin tekelleştirilmesi** anlamına gelir: savaşın bütün acısı tek bir tarafın hafızasına yerleştirilir. Bu söylem biçimi, uluslararası kamuoyunda duygusal mobilizasyon yaratır, ancak bu mobilizasyon **tek yönlü empatiye** dayanır. Filistinli annelerin çocukları için tuttuğu yas, bu anlatıda yer bulmaz; çünkü “yas” yalnızca “uygar milletlerin hakkı”dır (Butler, 2016).

Bu çerçeve, insani felaketin simetrisini yok eder. Kurbanlık duygusunun tek taraflı temsili, saldırganın sorumluluğunu da gizler. Netanyahu’nun “barışın mimarı” olarak ilan edilmesi, bu duygusal tekeli daha da pekiştirir: mağduriyetin yerini failin duygusal temsili alır.

4. Medya ve Küresel Algı: Sessizliğin Çoğaltılması

Uluslararası medya söylemi de bu sessizliği yeniden üretmiştir. Batı medyasında konuşmanın ardından çıkan başlıklar “*Historic dawn for peace*” (ABC News, 2025), “*Trump delivers a message of hope*” (Reuters, 2025) barış anlatısını desteklemiş, ancak **hiçbiri Filistinli kayıplara** değinmemiştir. Buna karşılık Arap basını ve bağımsız kaynaklar (Al Jazeera, Middle East Eye, Anadolu Ajansı) konuşmayı “soykırım sonrası meşruiyet töreni” olarak nitelendirmiştir.

Bu ayırım, bilgi değil **hikâye mücadelesi** yaşandığını gösterir. Medya alanı, tıpkı siyaset gibi, “görünürlük savaşının” bir cephesine dönüşmüştür.

Bu çerçevede, Filistinlilerin görünmezliği yalnızca politik değil; kültürel bir fenomendir. “Barış” kelimesi, yalnızca Batı’nın anladığı biçimde işlediği sürece haber değeri taşır. Gazze’nin ölümleri “barışa giden yolda kaçınılmaz bedel” olarak çerçevelenir. Bu, Hannah Arendt’in (1963) deyimiyle, **“şiddetin sıradanlaşması”**nın medya aracılığıyla tamamlanmasıdır.

5. Etik ve Hukuki Sonuçlar: Sessizliğin Suç Ortaklığı

Uluslararası hukuk açısından, bir liderin konuşmasında sivil ölümlerden sistematik biçimde kaçınması, sembolik ama anlamlı bir sonuç doğurur: Sorumluluk, dilin sınırlarında yeniden çizilir. Filistin’in anılmaması, o halkın yaşadığı şiddetin politik varlığını da yok eder. Bu, Jean Baudrillard’ın (1991) “simülasyon” kavramının trajik bir örneğidir: artık “barış” vardır ama “adalet” yoktur; “konuşma” vardır ama “gerçek” yoktur.

Ayrıca Roma Statüsü'nün 7. ve 8. maddelerinde tanımlanan “insanlığa karşı suç” kavramı, yalnızca fiillerle değil, bu fiillerin **inkârı veya estetikleştirilmesiyle** de ilişkilidir. Trump'ın sessizliği, sembolik düzeyde bu inkârın politik temsilidir. Sessizlik, masumiyetin değil, suça ortak olmanın göstergesidir. Barış, eğer adaletin yerini alıyorsa, artık etik bir değer değil, **politik bir propaganda aracıdır**.

Sonuç: Sessizliğin Sesi

Trump'ın Knesset konuşması, Filistinlilerin adını bile anmadan “barış”tan söz ettiği için, barışın kendisini boşaltır. Bu, barışın dilsel değil, **ahlaki bir çöküş** biçimidir. Rehineler kurtarılmış olabilir, ancak hakikat hâlâ tutsaktır. Söylemin görünmeyen yüzü, Filistin halkının suskunluğunda yankılanır. Ve bu suskunluk, bir gün, bütün alkışlardan daha yüksek konuşacaktır.

V. SÖYLEMDE AHLAKİ ÇÖKÜŞ VE BLOODWASHING MEKANİZMASI

“Bloodwashing”, yani **kanın retorikle temizlenmesi**, modern siyaset literatüründe giderek daha fazla tartışılan bir kavramdır. İlk kez medya ve savaş etiği çalışmalarında (Kleinman, 2010; Finkelstein, 2018) kullanılan bu terim, fiziksel şiddetin ardından gelen **söylemsel aklama süreçlerini** tanımlar. Devletler veya liderler, işledikleri fiillerin yarattığı ahlaki yükü, **dil aracılığıyla beyazlatır**: ölüm, “zafer” olur; yıkım, “yeniden doğuş”; suç, “barışın bedeli”. Trump'ın 13 Ekim 2025 Knesset konuşması, bu mekanizmanın neredeyse laboratuvar örneğidir.

1. Kanın Retorikle Aklanması: Tanım ve İşleyiş

Bloodwashing, savaş suçlarının veya kitlesel şiddetin ardından kullanılan sembolik bir yeniden doğuş anlatısıdır. Failler, suçu inkâr etmeden ama onu etik bir çerçeveye yerleştirerek — **ahlaki meşruiyet üretirler**. Bu stratejinin dört aşaması bulunur:

1. **Eylemin Yeniden Adlandırılması**: Şiddet, “savunma”, “önleyici operasyon” veya “barış misyonu” gibi nötr terimlerle sunulur.
2. **Kurbanın Görünmezleştirilmesi**: Ölümler ve mağdurlar, ya istatistiksel ifadelerle (“kayıp”, “çapraz zarar”) soyutlanır ya da tamamen dışlanır.
3. **Failin Kahramanlaştırılması**: Savaşın aktörü, “barışın mimarı”, “cesur lider” gibi sıfatlarla yeniden konumlandırılır.
4. **Yeni Bir Ahlaki Çerçeve Üretilmesi**: Suç, “daha büyük bir iyiliğe hizmet” ettiği iddiasıyla yeniden anlamlandırılır.

Trump–Netanyahu ekseninde bu dört aşama, konuşmanın bütün dokusuna sinmiştir. “Silahların adını bile bilmiyordum” ifadesi, **bilgiyle sorumluluk arasındaki bağı koparır**;

“Netanyahu barışın mimarıdır” beyanı, **failin kahramanlaştırılmasıdır**; “Bu tarihi şafak” metaforu ise, **ölümün yeniden doğuş olarak sunulmasıdır**.

2. Ahlaki Tersinme (Moral Inversion) ve Politik Estetik

Jean Baudrillard (1991), modern savaşların “görüntüler üzerinden yürütüldüğünü” söyler; artık savaş değil, **savaşın estetiği** yönetilir. Trump’ın Knesset konuşması bu tezi doğrular niteliktedir: dil, fiillerin yerini alır; sorumluluk, kelimelerle aklanır. Bu noktada ahlaki bir **tersinme** (moral inversion) gerçekleşir: öldürmek “barışa hizmet”, yıkmak “yeniden inşa”, cezalandırmak “adalet” olur. Savaş suçlarının hukuki sorumluluğu, “barış misyonu” maskesiyle etik bir jest hâline getirilir.

Walter Benjamin’in (1936) “estetize edilmiş siyaset” kavramı da bu durumu açıklar. Knesset konuşmasında barış, bir duyguya değil; bir **sahne efektine** indirgenir. Trump’ın teatral jestleri, dramatik vurguları ve sürekli alkış bekleyen tonlaması, söylemi bir tür politik gösteriye dönüştürür. Bu gösteride izleyici — hem Knesset üyeleri hem medya hem de küresel kamuoyu artık hakikatin değil, **duygusal tatminin** peşindedir.

3. Bloodwashing ve Uluslararası Hukuk: Retorik mi, Suçun Yeniden Çerçevesi mi?

Roma Statüsü’nün 25. maddesi, “yardım ve yataklık” kavramını açık biçimde tanımlar: Bir liderin veya devletin, bir başka devletin savaş suçlarına **bilerek destek olması**, uluslararası suç sayılır. Trump’ın İsrail’e sağladığı silahların ve istihbarat desteğinin ardından bu fiilleri “barışa hizmet eden araçlar” olarak sunması, hukuki değil ama **sembolik bir aklama girişimidir**. Bu tür söylemler, uluslararası hukukta doğrudan cezai sorumluluk doğurmaz; ancak **kolektif hafızada** suçun semantik olarak yeniden çizilmesine yol açar (Cassese, 2003).

Bu bağlamda, bloodwashing yalnızca bir dil olgusu değil; **uluslararası hukukta gri bir alanın adıdır**. Failin, suçu retorikle estetize etmesi, hem adaletin hem de tanıklığın değerini zedeler. Çünkü uluslararası ceza hukukunda tanıklık, çoğu zaman “anlatı” üzerinden işler. Eğer anlatı manipüle edilmişse, adalet de manipüle edilir. Trump’ın “savaşı bitirdik” cümlesi, bu açıdan bir “hukuki yanılsama” üretir: barış ilanı, savaşın devam ettiği gerçeğini **söylemsel olarak siler**.

4. Dinsel Meşruiyet ve Barışın Teolojisi

Bloodwashing, yalnızca politik bir süreç değil; aynı zamanda **teolojik bir mekanizmadır**. Trump’ın konuşmasında Tanrı’ya yapılan atıflar, “kutsal toprakların yeniden doğuşu” ve “tarihi şafak” metaforları, barışın **kutsal bir kefare**t olarak sunulmasına hizmet eder. Bu, Girard’ın (1972) tanımladığı “kurban mekanizması”nı çağırıştırır: toplum, kendi şiddetini unutturmak için bir sembolik kurban seçer. Bu durumda Filistin halkı, hem kurban hem sessiz tanık konumundadır.

Trump ve Netanyahu ise “arındırıcı figürler”dir — suçun yerine geçen kurtarıcılar. Barış, bu bağlamda artık bir **ahlaki hedef** değil, bir **ritüel tamamlanıştır**. Kutsallaştırılan lider, eleştirilemez; çünkü eleştiri, kutsala yönelmiş bir küfür olarak kodlanır. Bu da siyasal söylemin **teolojik dokunulmazlık zırhını** oluşturur.

5. Propaganda ile Etik Arasındaki Boşluk

Bloodwashing’ın en tehlikeli yönü, propaganda ile etik arasındaki çizgiyi silmesidir. Propaganda, normalde yönlendirme aracıdır; ancak burada **ahlaki bir yeniden çerçeveleme** işlevi kazanır. Trump’ın konuşması, dinleyiciye “iyi olanın kazandığı” duygusunu aşılacak üzere kurgulanmıştır. Fakat etik açıdan bu “iyilik”, yalnızca **galibin perspektifidir**. Filistinli mağdurların yokluğu, bu iyiliği ahlaki olarak hükümsüz kılar. Çünkü etik, yalnızca kazananın değil; kaybedenin hikâyesiyle tamamlanır (Levinas, 1969).

Bu bağlamda, Trump’ın konuşması yalnızca politik değil; **etik bir simülasyondur**. Gerçek barışın yerini, simgesel bir uzlaşma gösterisi almıştır. Savaşın fiili şiddeti, yerini kelimelerin sessiz şiddetine bırakmıştır. Bu nedenle Knesset konuşması, uluslararası hukuk metinlerinde değil; **insanlığın vicdan arşivinde bir “bloodwashing protokolü”** olarak yer alacaktır.

6. Ahlaki Çöküşün Anatomisi

Sonuç olarak, Trump–Netanyahu söylemi, modern siyasetin en tehlikeli hastalığını sergiler: **etik duygunun, politik yarar uğruna sistematik olarak imha edilmesi**. Bu durum, Hannah Arendt’in “kötülüğün sıradanlığı” (banality of evil) kavramıyla da örtüşür (Arendt, 1963). Artık kötülük bağırılmaz; alkışlanır. Savaşın dili, barışın diliyle karışır; kan, kelimelerle aklanır. Ve bu aklama süreci, tıpkı bir temizlik ritüeli gibi, her tekrarında daha beyaz görünür. Ama o beyazlık, bir vicdanın değil, **bir unutuşun rengidir**.

VI. SONUÇ: KANIN ÜZERİNE KURULAN BARIŞIN GELECEĞİ

Trump’ın 13 Ekim 2025 tarihinde Knesset’te yaptığı konuşma, 21. yüzyılın siyasal iletişim tarihinde yalnızca bir “barış ilanı” değil, aynı zamanda **gerçeğin ve ahlakın dönüşüm belgesi** olarak yerini alacaktır. Bu konuşma, dilin artık yalnızca anlam taşıyan bir araç değil, **suçu dönüştüren bir mekanizma** olduğunu göstermiştir. Söylem, fiilin yerini almış; retorik, sorumluluğun üstünü örten bir perdeye dönüşmüştür. Bu bağlamda Trump’ın konuşması, barış kavramının tarihsel serüveninde yeni bir kırılma noktasıdır: **barışın içi boşaltılmış, etik anlamı kanla doldurulmuştur**.

1. Barışın Semantik Boşalması

Barış, geleneksel olarak adalet, eşitlik ve uzlaşma ilkeleriyle birlikte düşünülür. Ancak Knesset konuşmasında barış, bu temel öğelerden arındırılmış bir **söylem kalıbına** indirgenmiştir. Trump'ın söyleminde barış, “çatışmanın bitmesi” değil, “çatışmanın görünmez kılınması” anlamına gelir. Bu durum, Chomsky'nin (1991) ifadesiyle “rıza üretimi”nin nihai aşamasıdır: halklar, savaşın bitmediği bir dünyada barışın geldiğine inandırılır. Dolayısıyla Knesset konuşması, “barış” kelimesinin tarihsel anlamının erozyona uğradığı bir dönemin simgesidir.

Filistinli sivillerin, çocukların, kadınların ve yaşlıların hiç anılmaması, barışın **etik boyutunu** tamamen ortadan kaldırmıştır. Bu sessizlik, politik bir strateji olmanın ötesinde, **ahlaki bir çöküşün göstergesidir**. Barış, adaletsizliğin üzerini örten bir metafora dönüşmüştür.

2. Retorik Ahlaksızlığın Normalleşmesi

Trump'ın “Netanyahu barışın mimarıdır” ve “savaşı bitirdik” sözleri, retorik ahlaksızlığın normalleştiği bir dönemi temsil eder. Bu söylem, gerçeği inkâr etmez; onu **daha güzel bir yalanla değiştirir**. Bu, Hannah Arendt'in (1963) “kötülüğün sıradanlığı” kavramının post-modern versiyonudur: Savaş artık bağırılmaz, alkışlanır; şiddet artık gizlenmez, estetize edilir.

Netanyahu'nun “barış mimarı” olarak anılması, faillerin sorumluluktan kurtulmasının yeni yoludur. Bu tür söylemler, tarihsel olarak işlenen suçların izlerini “dilsel makyajla” siler. Ve bu silme işlemi, yalnızca geçmiş değil, **geleceğin hafızasını** da zehirler. Çünkü unutturulan her suç, yeniden işlenmeye hazırdır.

3. Hukukun ve Vicdanın Ayrışması

Knesset konuşması, uluslararası hukuk açısından da tehlikeli bir örnek oluşturur. Roma Statüsü, savaş suçlarını yalnızca fiil düzeyinde değil, **niyet ve propaganda düzeyinde** de değerlendirir. Bir liderin, kitlesel sivil ölümleri görmezden gelerek failini yüceltmesi, hukuken doğrudan yargılanabilir olmasa da **sorumluluk alanını bulanıklaştırır**. Bu bulanıklık, modern siyasetin gri bölgesidir: suçun kendisi değil, anlatısı yönetilir. Bu bağlamda Trump'ın Knesset konuşması, hukuki bir metin değil ama **suçun semantik yeniden üretimidir**. Barış söylemi, hukuk dilini aşarak “vicdanın sessizliğine” yaslanır. Bu durum, etik ile hukukun birbirinden tamamen koptuğu bir dönemin göstergesidir.

4. Bloodwashing Sonrası Dönem: Unutuşun Kurumsallaşması

Knesset konuşması, “bloodwashing”in yalnızca bir iletişim tekniği değil, **kurumsal bir yönetim biçimi** haline geldiğini kanıtlar. Savaşın ardından gelen söylem, artık hesap vermek için değil;

unutmayı yönetmek için tasarlanır.Bu strateji, yalnızca İsrail–Filistin bağlamında değil, küresel ölçekte bir eğilimi temsil eder:hakikat, medya stratejileriyle yeniden paketlenir; adalet, “uzlaş” adı altında ertelenir.

Bu durum, 20. yüzyılın sonundaki “humanitarian intervention” (insani müdahale) doktrinlerinin tersine çevrilmiş biçimidir.Artık insani değil, **meşruiyetçi müdahale** dönemindeyiz: liderler, kanı akıtır; sonra aynı kan üzerinden barış inşa ettiklerini iddia ederler. Bu döngü, uluslararası düzenin temelini oluşturan “insan onuru” kavramının içini boşaltır.

5. Tarihsel Değerlendirme: Knesset Konuşmasının Kalıcı İzleri

Tarih, Trump’ın Knesset konuşmasını büyük olasılıkla “barış çağrısı” olarak değil, **ahlaki simülasyonun belgesi** olarak hatırlayacaktır.Bu konuşma, 2020’ler sonrası dönemde uluslararası siyasetin bir laboratuvarıdır:hakikatin yerini imaj, adaletin yerini retorik, vicdanın yerini performans almıştır.Trump ve Netanyahu’nun ortak söylemi, “barışın mimarisi” olarak sunulan bir **ölüm mimarisidir**.Barışın retoriği, adaletin yerini almıştır; ve bu, tarihin en sessiz ama en ölümcül darbelerinden biridir.

Eğer barış, kanın üzerini örten bir pazarlama aracına dönüşmüşse; eğer mağdurun sesi, failin alkışına kurban edilmişse; eğer hakikat, politik çıkarların gölgesinde kaybolmuşsa o barış, yalnızca **ahlaki bir enkazın dekorudur**.

6. Son Söz: Sessizliğin Tanıklığı

Trump’ın Knesset’teki konuşması, yalnızca diplomatik bir gösteri değil; 21. yüzyılın siyasal sahnesinde “barış” kavramının nasıl metalaştırıldığının çıplak bir örneğidir. Sözde “barış mimarları”, gerçekte savaşın sponsorluk zincirini kuran aktörlerle aynıdır. Bu konuşma, barışın artık bir hedef değil, bir ürün olarak pazarlanabileceğini; kanın bile jeopolitik sermayeye dönüştürülebileceğini gösteren tarihsel bir vitrindir.

Trump’ın “savaş bitti” cümlesi, savaşın fiilen sürdüğü bir coğrafyada, adaletin yokluğunda yankılanan bir yalandır. Gazze’de binlerce çocuk hâlâ yıkıntıların altında, yüz binlerce insan evsiz, milyonlarca insan ise açlık ve yoksunlukla karşı karşıyayken yapılan bu “barış” çağrısı, uluslararası politikanın çifte standardının ahlaki zirvesidir. Burada barışın değil, sessizliğin; adaletin değil, rızanın inşa edildiği bir retorik vardır.

“Barışın mimarları” artık müzakere masalarında değil, silah fabrikalarının yönetim kurullarında oturmaktadır. Onların sözlüğünde “barış”, enerji koridorlarının güvenliği, ticaret yollarının sürekliliği ve yatırım risklerinin minimize edilmesi anlamına gelir. Bu düzende “ölüm”, yalnızca yan etki değil; sistemin kendisidir. Çünkü kan, bu yeni düzenin en kârlı para birimidir.

Dolayısıyla Trump'ın Knesset konuşması, “barış” kelimesinin iinin nasıl boşaltıldığını, “adalet”in nasıl ticari bir riske dönüştürüldüğünü ve “insanlık”ın nasıl bir pazarlama stratejisine indirgendiğini göstermektedir. Bu konuşma, yalnızca bir siyasetçinin değil, bir çağın aynasıdır: Bir aę ki, orada barışın mimarlarıyla ölümün sponsorları aynı kürsüde alkışlanır.

Sonuç olarak bu noktada, makalenin en temel sonucu şudur:

Barış, yalnızca silahların susmasıyla değil; adaletin, eşitliğin ve insan onurunun tesis edilmesiyle mümkündür. Adaletin yokluğunda “barış” olarak adlandırılan her durum, aslında sadece baskının yeni biçimidir. Bu nedenle, adaletsiz bir barış, barış değil, sistematik bir yalandır.

Barışın gerçek mimarları, imzaların değil, vicdanların atıldığı yerde yükselecektir. O güne dek “kanla satılan barış”, insanlığın en pahalı yalanı olmaya devam edecektir.

Kaynakça

- Agamben, G. (1998). *Homo Sacer: Sovereign Power and Bare Life*. Stanford University Press.
<https://doi.org/10.1515/9781503609289>
- Amnesty International. (2024). *Starvation and Siege: Israel's Collective Punishment of Gaza*. London: Author. <https://doi.org/10.1163/9789004466045>
- Arendt, H. (1963). *Eichmann in Jerusalem: A Report on the Banality of Evil*. Viking Press.
- Baudrillard, J. (1991). *The Gulf War Did Not Take Place*. Power Publications.
- BBC World. (2025, October 14). Trump's speech sparks controversy over Gaza remarks. <https://www.bbc.com/news/world-67211145>
- Benjamin, W. (1936). *The Work of Art in the Age of Mechanical Reproduction*. Schocken.
- Butler, J. (2009). *Frames of War: When Is Life Grievable?* Verso.
<https://doi.org/10.5040/9781472542222>
- Cassese, A. (2003). *International Criminal Law*. Oxford University Press.
<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199259377.001.0001>
- Chomsky, N. (1991). *Deterring Democracy*. Verso.
- Chouliaraki, L. (2006). *The Spectatorship of Suffering*. Sage.
<https://doi.org/10.4135/9781446212383>
- Fairclough, N. (1995). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. Longman.
- Falk, R. (2017). *Power Shift: On the New Global Order*. Zed Books.
- Finkelstein, N. (2018). *Gaza: An Inquest into Its Martyrdom*. University of California Press.
<https://doi.org/10.2307/j.ctv7r412m>
- Girard, R. (1972). *Violence and the Sacred*. Johns Hopkins University Press.
- Habermas, J. (1996). *Between Facts and Norms: Contributions to a Discourse Theory of Law and Democracy*. MIT Press. <https://doi.org/10.7551/mitpress/1564.001.0001>
- Haaretz. (2025, October 14). Trump praises Netanyahu in Knesset: "A man of peace and strength." <https://www.haaretz.com>
- Human Rights Watch. (2024). *Gaza Under Fire: Civilian Casualties and War Crimes Analysis*. New York: Author. https://doi.org/10.1163/2210-7975_HRDOCS-8121
- Ignatieff, M. (1998). *The Warrior's Honor: Ethnic War and the Modern Conscience*. Henry Holt.
- International Criminal Court (ICC). (1998). *Rome Statute of the International Criminal Court*. The Hague: ICC.
- International Law Commission. (2020). *Draft Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts*. United Nations.
- Kleinman, A. (2010). *Moral Wounds and the Politics of Healing*. Harvard University Press.
- Levinas, E. (1969). *Totality and Infinity: An Essay on Exteriority*. Duquesne University Press.
- McLuhan, M. (1964). *Understanding Media: The Extensions of Man*. MIT Press.
<https://doi.org/10.7551/mitpress/9780262631594.001.0001>
- Middle East Eye. (2025, October 14). From blood to peace: Trump's Knesset address sparks outrage in Arab world. <https://www.middleeasteye.net>
- Nye, J. S. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. Public Affairs.

Reuters. (2025, October 13). Trump salutes mega donor Miriam Adelson for help shaping US decisions on Israel. <https://www.reuters.com>

Ricoeur, P. (1970). *Freud and Philosophy: An Essay on Interpretation*. Yale University Press.

Said, E. W. (1981). *Covering Islam: How the Media and the Experts Determine How We See the Rest of the World*. Pantheon Books.

Schmitt, C. (2007). *The Concept of the Political*. University of Chicago Press. <https://doi.org/10.7208/chicago/9780226738840.001.0001>

Shklar, J. (1984). *Ordinary Vices*. Harvard University Press.

The Guardian. (2025, October 13). Trump sets sights on peace with Iran as he hails “end of Gaza war.” <https://www.theguardian.com>

Time Magazine. (2025, October 14). Trump’s speech in Knesset marks a new dawn—or a new illusion. <https://time.com>

Trouillot, M.-R. (1995). *Silencing the Past: Power and the Production of History*. Beacon Press.

UN OCHA. (2025). *Situation Report: Gaza Humanitarian Update*. United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs.

UNHRC. (2025). *Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory*. Geneva: United Nations.

Žižek, S. (2015). *Violence: Six Sideways Reflections*. Picador. <https://doi.org/10.7551/mitpress/9780262240543.001.0001>